

Avdelningen för behörighet och statsbidrag
Eszter Lukacs
eszter.lukacs@socialstyrelsen.se

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet

Socialstyrelsens yttrande över delbetänkandet Etablering för fler – jämställda möjligheter till integration (SOU 2023:24)

Arbetsmarknadsdepartementets diarienummer: A2023/00885

Socialstyrelsen är positiv till förslaget som syftar till att skynda på utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden. Socialstyrelsen instämmer med utredningen i att nyanlända utgör ett viktigt tillskott till arbetskraften som med rätt utformade etableringsinsatser kan bidra till att minska obalanserna på arbetsmarknaden. Socialstyrelsen anser att de föreslagna åtgärderna även kan bidra till att utrikesfödda kvinnor som har en utbildning inom ett reglerat hälso- och sjukvårdsyrke snabbare kan etablera sig på den svenska arbetsmarknaden.

Socialstyrelsen lämnar i huvudsak följande synpunkter. Socialstyrelsen instämmer med förslaget i att det viktigt att olika aktörer kommunicerar samma budskap till den som invandrar till Sverige. Utredningen föreslår därför att Arbetsförmedlingen ges i uppdrag att, i samverkan med Migrationsverket, länsstyrelserna samt Sveriges Kommuner och Regioner, ta fram gemensam information till nyanlända om det svenska samhällets förväntningar och krav på deltagande i arbets- och samhällslivet samt möjligheter till stöd för etableringen. Socialstyrelsen anser att den gemensamma informationen även ska innehålla information om Socialstyrelsens verksamhet så att de som har en utbildning inom hälso- och sjukvården, redan vid första kontakt med en myndighet, kan få viktig information om vad som krävs för att kunna jobba inom de reglerade yrkena.

Enligt förslaget ska alla som skrivs in i etableringsprogrammet få en fördjupad kartläggning av Arbetsförmedlingen. Efter kartläggningen ska Arbetsförmedlingen göra en individuell handlingsplan med insatser som är lämpliga för den enskilde. Socialstyrelsen ser positivt på förslaget att Arbetsförmedlingen ska göra en fördjupad kartläggning och ger individanpassad information och stöd till de som har en utbildning inom ett reglerat hälso- och sjukvårdsyrke. För att kunna ge ett effektivt stöd är det viktigt att Arbetsförmedlingen har god kunskap om de olika insatser (bl.a. språkkurser inriktade för de ska arbeta inom hälso- och sjukvården, förberedande kurser inför Socialstyrelsens kunskapsprov, information om kompletterande utbildningar och validering) som är tillgängliga för de som vill få legitimation eller behörighetsbevis. Socialstyrelsen instämmer

med förslaget om att svenskastudier, samhällsorientering och arbetsförberedande insatser inom etableringsprogrammet ska påbörjas så snart som möjligt efter det att en individuell handlingsplan har upprättats och att det om möjligt ska pågå parallellt. Socialstyrelsen anser att detta kan också bidra till att förkorta tiderna till att få behörighetsbevis.

Socialstyrelsen instämmer med utredningens bedömning i att det idag finns brister i Arbetsförmedlingens samverkan med andra aktörer, som leder till försämrad kvalitet i det samlade etableringsstödet till nyanlända. Socialstyrelsen anser också att det är viktigt att Arbetsförmedlingen säkerställer att resurser och kompetens finns på plats i myndigheten för att samverka med andra aktörer och samordna etableringsinsatserna på både strategisk och operativ nivå. Det är många olika aktörer som är involverade i behörighetsprocessen för utbildade utanför EU/EES och Socialstyrelsen tror att en effektiv samverkan mellan dessa aktörer är nyckeln till att förkorta tiden till legitimation och bidra till en snabbare etablering på arbetsmarknaden.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Zara Warglo. I den slutliga handläggningen har enhetschefen Åsa Wennberg deltagit. Juristen Eszter Lukacs har varit föredragande.

För Socialstyrelsen

Zara Warglo

Eszter Lukacs